

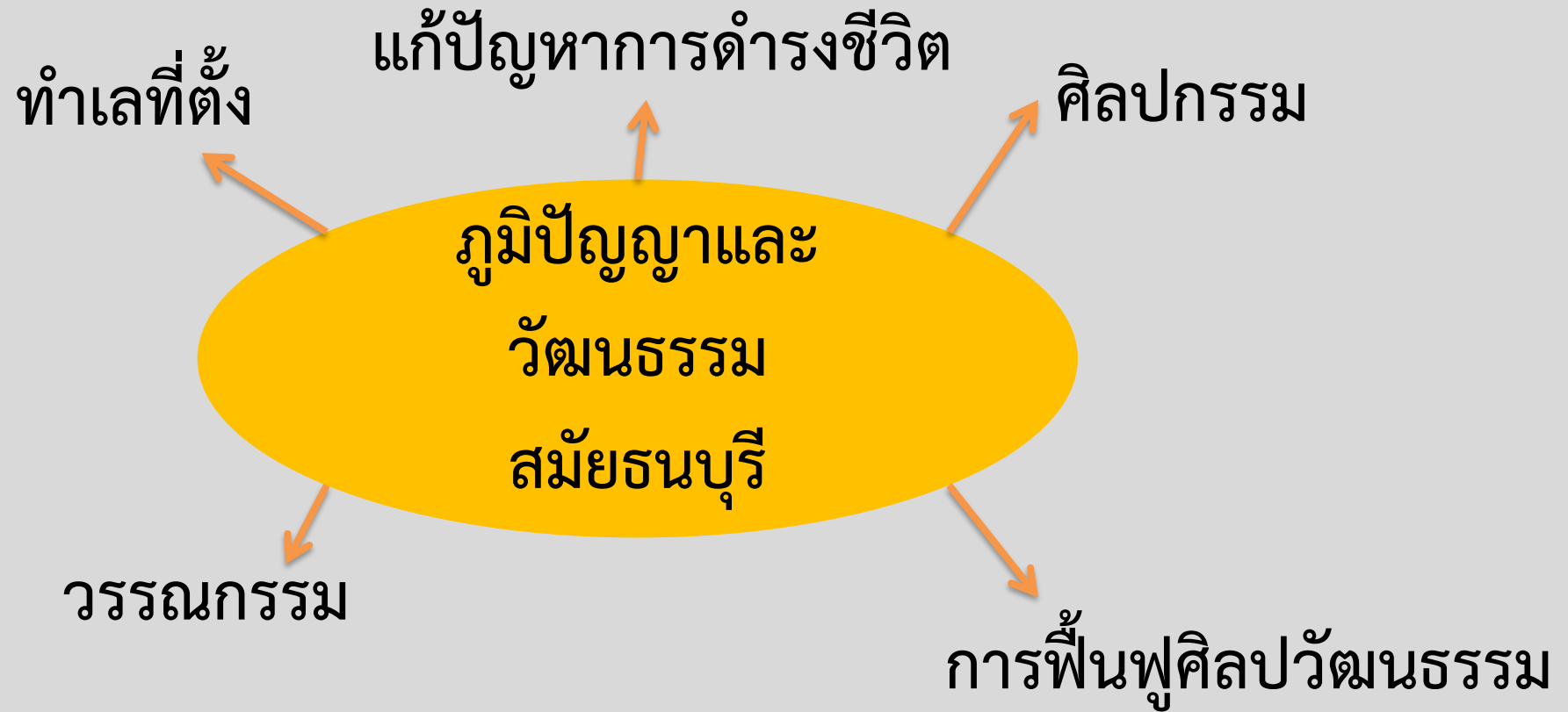
รายวิชา ประวัติศาสตร์

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ในสมัยธนบุรี

รหัสวิชา ส 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ผู้สอน ครุณิตยา จวบรัมย์

ทบทวนเรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยธนบุรี

อาณาจักร พม่า

อาณาจักร กัมพูชา

อาณาจักร ลาว

อาณาจักร จีน

อังกฤษ (ดินแดนตะวันตก)

A historical painting of a Thai city, likely Bangkok, featuring a river in the foreground with several boats. In the background, there are traditional Thai buildings with ornate, multi-tiered roofs and spires. The scene is depicted in a soft, painterly style with a muted color palette.

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ

จากภาพแผนที่

นักเรียนคิดว่าดินแดนที่อยู่ติดกับ
อาณาจักรไทย มีดินแดนใดบ้าง

ภาพแผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป

ที่มา: <http://www.kolovrat.org/physical-map-of-south-asia/download>

-geographical-map-of-southeast-asia-major-tourist-south-map-high-quality-physical-map-of-south-asia/

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า

- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่าในสมัยกรุงธนบุรี จะปรากฏในรูปของความขัดแย้ง การทำสงคราม โดยไทยเป็นฝ่ายตั้งรับ การรุกรานของพม่า หลังจากได้รับเอกราช ต้องทำสงครามกับพม่าถึง 9 ครั้ง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า

- ครั้งสำคัญที่สุด คือ คีกอะแซห่วนกี้ ตีเมืองเหนือ พ.ศ. 2318
ครั้งนั้นเจ้าพระยาจักรี (รัชกาลที่ 1) และเจ้าพระยาสุรสีห์
สองพี่น้องได้ร่วมกันป้องกันเมืองพิษณุโลกอย่างสุดความสามารถ
แต่พม่ามีกำลังไพร่พลมากกว่าจึงตีหักเอาเมืองไปได้

ความขัดแย้งนั้น เกิดขึ้นตลอดรัชกาล โดยเริ่มจากการรบครั้งแรกที่โพธิ์สามต้น
เป็นต้นไป รวม 10 ครั้ง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา

- กัมพูชาเป็นเมืองขึ้นของไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ครั้นกรุงศรีอยุธยาแตก กัมพูชาก็ตั้งตนเป็นอิสระ แต่ครั้นเวลาต่อมา 2 ปี กัมพูชาก็เกิดจลาจลขึ้น สมเด็จพระนารายณ์ราชา กษัตริย์กัมพูชาในขณะนั้นเกิดการแย่งอำนาจกันขึ้นกับ สมเด็จพระรามราชา พระมหาอุปราช พระนารายณ์ราชา ขอคำสั่งจากญวนมาช่วยปราบ สมเด็จพระรามราชาสู้ไม่ได้ จึงหนีมาขอความช่วยเหลือจากไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาว

- ในสมัยนั้น อาณาจักรล้านช้าง ได้แบ่งเป็น 3 อาณาจักร ได้แก่ หลวงพระบาง เวียงจันทน์ และ จำปาศักดิ์

สาเหตุ เนื่องจากล้านช้างมีปัญหาภายในราชวงศ์ ล้านช้างได้แตกพรรคพวก จึงเกิดมี 3 อาณาจักร ที่ขัดแย้งกัน ทำให้อาณาจักร ล้านช้างอ่อนกำลังลง พระเจ้าตากสินจึงทำศึกกับล้านช้าง ทำศึก 2 ครั้ง

ศึก 2 ครั้ง

1. การตีเมืองจำปาศักดิ์ในปี พ.ศ. 2319 สาเหตุเนื่องจากพระยานางรอง (คาดว่าเมืองนครนายก) เกิดขัดใจกับ เจ้าเมืองนครราชสีมา จึงคิดกบฏต่อไทย ไปขอขึ้นกับ เจ้าโอ เจ้าเมืองจำปาศักดิ์

2. การตีเมืองเวียงจันทน์ในปี พ.ศ. 2321 พระวอ เสนาบดีของเจ้าสิริบุญสาร เกิดวิวาทกับเจ้าสิริบุญสาร เจ้าผู้ครองนครเวียงจันทน์ พระวอจึงหนีมาอยู่ที่ ตำบล ดอนมดแดง จังหวัด อุบลราชธานี และ ขอสวามิภักดิ์ต่อไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับล้านนา

สมเด็จพระเจ้าตากสินพยายามขับไล่พม่าออกไปจากล้านนาได้สำเร็จ
แต่ไม่สามารถรักษาล้านนาไว้ได้

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายู

หัวเมืองมลายู ได้แก่ เมืองปัตตานี ไทรบุรี กลันตัน และ ตรังกานู เคยเป็นเมืองขึ้นของไทยมาตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยา ในตอนต้นสมัยกรุงธนบุรีนั้น ยังสวามิภักดิ์อยู่ แล้วมาแข็งข้อที่หลังและพระองค์ปล่อยให้หัวเมืองมลายูเป็นอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

- หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา การติดต่อการค้าไทยกับจีนได้หยุดชะงักลง แต่ก็ได้มาเริ่มใหม่ เมื่อจีนยอมรับเครื่องราชบรรณาการจากกรุงธนบุรี ปี พ.ศ. 2324 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงส่งราชทูตไปกรุงปักกิ่ง โดยมี เจ้าพระยาศรีธรรมราช เป็นหัวหน้าราชทูต

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

ความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างไทยกับจีนเริ่มต้นจากการค้าข้าวเป็นสำคัญ ต่อมาได้ขยายเพิ่มขึ้น โดยประเทศจีนได้ส่งสินค้าพื้นเมืองจากแต้จิ๋วมาขาย • ที่สำคัญ คือ เครื่องลายคราม ผ้าไหม ผักดอง และเสื่อ เป็นต้น เทียบกลับก็จะซื้อสินค้าจากไทย อาทิ ข้าว เครื่องเทศ ไม้สัก ดีบุก ตะกั่ว กลับไปยังเมืองจีนด้วยเช่นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

นอกจากนั้น ในปี พ.ศ. 2320 ได้มีหนังสือจีน ฉบับหนึ่งในสมัยราชวงศ์
ไต้เซ่งแห่งแผ่นดิน เฉียนหลง ปีที่ 42 ได้บันทึกไว้ว่า “สินค้าของไทย
มีอำพัน ทอง ไม้หอม งาช้าง กระวาน พริกไทย ทองคำ หินสีต่าง ๆ
ทองคำก้อน ทองคำทราย พลอยหินต่าง ๆ และตะกั่วแข็ง เป็นต้น”

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับฮอลันดา

ปี พ.ศ. 2313 ชาวฮอลันดาจากเมือง
ปัตตาเวีย (จาการ์ตา) และ พวกแขกเมือง
ตรังกานู ได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราช เพื่อถวายปืนคาบศิลาจำนวน
2,200 กระบอก และ ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอังกฤษ

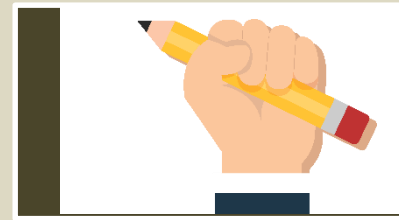
ในปี พ.ศ. 2319 มีพ่อค้าชาวอังกฤษจากเกาะปีนัง ชื่อร้อยเอก ฟรานซิส ไลท์ (Francis Light) หรือชาวไทยเรียกว่า กัปตันเหล็ก ซึ่งไทยได้ติดต่อซื้อปืนนกสับจำนวน 1,400 กระบอก มาสู้กับพม่า พร้อมกับสิ่งของเครื่องราชบรรณาการต่าง ๆ ต่อมา มีการแลกเปลี่ยนพระราชสาส์นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอังกฤษ

เมื่อ พ.ศ. 2320 นายยอร์จ สแตรตัน ผู้สำเร็จราชการแห่งมัทราส
ในขณะนั้นได้ส่งสาส์นพร้อม กับดาบทองคำประดับพลอย มาถวาย
สมเด็จพระเจ้าตากสินส่วนร้อยละ กปีตัน ได้รับพระราชทานยศว่า
พระยาราชกปีตัน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอังกฤษ

ในปี พ.ศ. 2322 แคมป์วอร์จากเมือง สุราต ในประเทศอินเดีย
ได้นำสินค้าเข้ามาขายในกรุงธนบุรี และไทยได้ส่งสำเภาหลวง
ไปค้าขายที่อินเดียด้วย

กิจกรรมกลุ่ม

ให้นักเรียนทำกิจกรรม (เดี่ยว) โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรธนบุรีกับดินแดนที่ได้รับ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ลักษณะความสัมพันธ์กับธนบุรี

2) ผลที่ธนบุรีได้รับจากการดำเนินความสัมพันธ์กับดินแดน

1 พม่า

2 ล้านช้าง (ลาว)

3 กัมพูชา

4 ล้านนา

5 จีน

6 โปรตุเกส/ฮอลันดา/อังกฤษ

สรุปกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในสมัยธนบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีความสำคัญกับอาณาจักรธนบุรี เพราะได้รับผลประโยชน์จากการมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่นการค้า วัฒนธรรม และอื่นๆ ทำให้อาณาจักรธนบุรีได้พัฒนาและเป็นที่ดินแดนแห่งความเจริญ